

DEBRECZENI HIRLAP

Működési árak: Kézbe véve 10 frt., előre 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr., egy éves 1 frt.
Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

Feljels szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.
 Kiadó tulajdonos:
Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Flatvan-utca 1664. sz. Dr. Dusóczy ház
 Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Karoly ház
 Hirdetések a legelőrekeltebb árszámítás mellett vértetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

Az első ülés.

Debreczen, febr. 22.

A képv. előház szombaton tartotta első ülését. Nagy dolgok történtek azon az emlékezetes ülésen, a mennyiben az elnöki székéből oly sarkalatos kijelentéseket hallottak a honatyák, a minők a t. házban 1867 óta gyakran hangzottak ugyan, de az elnöki székéből még soha.

Már hetek óta folyt a tanácskozás, hogy ki lesz vajjon a képviselőház kor-elnöke. A kormánypart, különösen pedig Szápáry Gyula gróf rettenetesen szorongott, hogy a képviselőház első ülését mint legidősebb képviselő valamelyik szélsőbali rebellis hazafi fogja megnyitni s akkor összedől a világ és felforgatódik a világrend.

És a mitől Szápáry Gyula gróf tartott, az részben be is következett: mert az első ülést az elnöki székéből Madarász József, a függetlenségi párt tagja nyitotta meg és oly nyilatkozatokat tett, melyek ugyancsak közelről érdeklik alkotmányos jogainkat és mindazokat a sérelmeket, a miket a kormányok huszonöt év óta elnéznek s a miket a nemzet huszonöt év óta csodálatos nyugalommal eltűr.

És valóban jellemző, hogy ezek a kijelentések minő vidám, farsangi hangulatba hozták a házat.

Meg nem állhatjuk, hogy e helyen részletesen le ne írjuk az első ülés jeleit.

Az első szó Szápáryé volt, mert a

volt háznagy, — a kit az első szó megilletett volna, nem tagja a képviselőháznak. A miniszterelnök felszólította a ház két legidősebb tagját Csanády Sándort és Madarász Józsefet, hogy a melyikök öregebb, foglalja el az elnöki széket.

A szélsőbalon és az ellenzék sorában harsányan megéljenezték Csanády Sándort, a mikor felállott, kijelenteni, hogy ő nem fogadja el a korelnökséget, mert nem a király jön az országgyűléshez, hanem az országgyűlés megy a királyhoz. A vén kurucz minden szavát riadó éljen követte s mikor a mondókáját elvégezte s büszke önérettel körültrekinve visszaült a helyére, még perczekig éljenezték és szorongatták a kezeit.

Szápáry izgatottan ült a helyén, a szemüvegét kétszer-háromszor is megigazitotta s izegve-mozogva folyton kereste, hogyan esik jobb ülés. Mikor aztán Madarász kelt fel, előre hajolt, úgy figyelt, hogy mi fog történni. Meglátszott rajta a megkönnyebbülés, mikor az ünnepi galába öltözött fúrge kis öreg került az elnöki katedrába. Öröme azonban nem sokáig tartott. Madarász beszélni kezdett. Elmondta, hogy őt a közpályán töltött hatvan esztendő tapasztalatai arra tanították, hogy nemzeti fennállásunk egyetlen biztositéka állami függetlenségünk. Reméli, hogy képviselőtársai hazánk alkotmányos jogai tiszteletében vele versenyezni fognak s elfoglalja az elnöki széket.

E tisztehez képest ki is jelölte a korjegyzőket s átvette a miniszterelnök átira-

tát, mely az országgyűlést meghívja a megnyitó trónbeszéd meghallgatására.

És most következett egy páratlan jelenet. Madarász, hivatkozva imént tett kijelentésére, hogy t. i. az ország alkotmányos jogainak tiszteletben tartása első kötelesség, felszólította a miniszterelnököt: nyilatkozzék, hogy a megnyitó szertartás formáságai nem fogják-e sérteni törvényeinket? Nemzeti színű zászló lesz-e a királyi váron és magyar udvari méltóságok fogják ő felségét környezni? Ha nem, ő a korelnöki tisztelet tovább nem viselheti. Leirhatatlan az a zaj, helyeslés, éljenzés, a melylyel a szélsőbal e kijelentéseket kísérte, de a kormánypart sem maradt néma. Közbe kacagtak és kiabáltak, míg Szápáry idegesen fészkelődött a székén, alig várva, hogy a kínos helyzetnek vége szakadjon.

Válasza azonban egyáltalán nem volt alkalmas arra, hogy a szélsőbal által ügyesen felállított kelepczéből sértetlenül menekedjék. Egyszerűen hivatkozott a huszonöt esztendő szokására, a szélsőbal folytonos közbeszólásai és tiltakozásai közt, míg a saját pártja egyáltalán nem volt képes lelkesedni a kérdésnek ezen a nem is ügyes megkerülésén. Madarász felelni akart s beszélni kezdett az elnöki székéből. A jobboldal azonban zajongott s perczekig nem engedte szóhoz jutni. Ez a viselkedés természetesen csak ingerelte a szélsőbalt, a mely aztán megpróbálta a kormányparti zajongókat tulkiabálni. Az erélyes csöngetésnek végre sikerült egy

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Ünnepi dal.

— A debreczeni kereskedő ifjak önközökörének huszonöt éves örömnepére. —

Irta és felolvasta: **Rudnyánszky Gyula.**

Ünnepre gyűlt örvendezők sorában
 A múzsa ihletését érzem én,
 S egy gondolatnak tiszta mámorában
 Hódolva csüggök múzsám szép szemén.
 Megbűvöl, érzem s biztat mosolyogva:
 Csak zengjem el, csak zengjem azt a dalt:
 Szeme a mindenséget átragyogja —
 És megkoszorúz minden d i a d a l t !

S mi más ez itt? hű szívek, lelkes elmék
 Diadalának fényes ünnepe,
 Ölelkezvén huszonöt éves emlék
 S aldott jövendő boldog érzete.
 L á b á n van a szárny gyors Merkúriusznak,
 De nézzétek, l e l k é t is emeli: —
 A szárnyak im napsugarakban úsznak
 És dalra kelnek Merkúr hívei!

Jön a hajó kincsekkel megrakodva,
 Számol a kalmár, szorong kebele: —

Föld méhe rejtse bár vagy vén fa odva,
 Övé a kincs s piacra fut vele,
 Kelet pompája, nyugot tudománya,
 Erő, természet: ég s föld titka mind —
 Egy cél előtte, — hasznát lesi, várja,
 Mig a sikernek lobogója int.

De a raktárak bezáródnak este,
 A kikötőben pihen a hajó,
 Gomolyghat a gép sűrű, lomha füstje, —
 Érzi a kalmár: nyugodni be jó!
 Vashidakon, hegy-völgyön dűbörögjön
 Dús terheitől roskadva a vonat, —
 Vonzóbb ezerszer, vonzóbb mindörökkön,
 Midőn az enyhe lézsek hívogat.

S van ilyen fészke a kereskedőnek,
 Ha nem valóság, — hát vágyában él:
 A hol hazát szeret, hódol a nőnek,
 Hisz, érez, gondol, almodik, remél;
 Hová faradtan, esőndben elvonulhat,
 Hol szíve, lelke friss lesz, felüdül,
 Hol örömet rejt, égő könnyet hullat,
 Hol a magányban sincsen egyedül.

Ily szent oáz az élet pusztaságán
 Az ifjuság ez ünneplő köre,
 Mint puha fészek lombos tanak ágán,
 Mint édes anya ringató öle!

Kis fészek, honnan árján az időnek
 Oly sok vándor kelt útra s célhoz ért,
 Kis fészek, áldás minden érezőnek,
 Légy üdvöz és fogadd a pályabért!

Mikor legelső szálaid lerakták
 Gondos fecskéid: a hű áldozat
 És szeretet, nem is almodhatták,
 Hogy mily nagy áldás lesz e gondolat!
 És ime most, kik egymást újra látják,
 Hogy összejött a mult és a jelen,
 Még szebb, dicsőbb jövőnek glóriáját
 Fonják reád ez örömnepben!

Te ifjuság, termő föld szépre, jóra,
 Mely itt örömben él s ölelkezel,
 Méltó vagy a legelső áldozóra, —
 Az ő példája sohasem vesz el!
 Csillag fölötted az ősz férfi lelke,
 És tisztessége a te biztatód,
 Hogy a ki az irányt e körben lelte,
 Jutalmat élvez majd előbb-utóbb.

Légy hát e napra büszke, hogy megérted,
 S fűződjön össze minden ifju kar!
 Óh ifjuság, fohászom száll fel érted:
 Légy talpig ember, férfi és magyar!
 Igaz fia hazádnak, nemzetednek,
 Nőt, eszmét, nagy célt mindig tisztelő, —

kis csöndet teremteni s Madarász ünnepi hangon arra kérte a képviselőket, hogy legyenek kölcsönös figyelemmel egymás iránt. A kormányparton hahota és zaj fogadta ezt a kijelentést; ezt az örvendezést azonban Madarász csakhamar elrontotta, konstatálván, hogy az első közbeszólások az új országgyűlésen a kormánypartról jöttek. S ezzel korelnöki tisztét befejezván, leszállott a katedráról s az ellenzék zajos éljenzése közt elfoglalta helyét a képviselői padosorokban.

Ime így írják le ezt a történeti nevezetességű jelenetet a t. ház krónikásai. A mint látjuk, elég mulatságosan.

De ez a szókimondó igaz hazafiakat egyáltalán nem gátolhatja meg abban, hogy ne gondolkozzanak fölötté: mennyire igaza van Madarász Józsefnek, midőn kijelenté, hogy az országgyűlés megnyitása huszonöt év óta a törvény megsértésével történik.

Ime, éppen a mai napon, déli 12 órakor nyitotta meg ő Felsége a király az országgyűlést a budai várban. A trónbeszéd elhangzott, a képviselők meghallgatták a király szavát és míg ez a kizárólag magyar alkotmányos aktus a rendes ceremóniák közt lefolyt, ezalatt az apostoli magyar királyt osztrák udvari méltóságok vették körül, német nyelvű osztrák főudvarmester rendezte az egész ünnepséget és a magyar király palotáján fekete-sárga zászló lengett.

Mi ezt az állapotot törvényesnek, alkotmányosnak egyáltalán nem tarthatjuk. Huszonöt év óta évről-évre fölmerül a magyar udvartartás kérdése. Most itt van rá a legszebb alkalom, hogy ő felsége meghallgassa hű magyar népének kívánását és alkossa meg a magyar királyi udvart. Huszonöt éve megkoronázott király a Magyarországnak és ezt az alkot-

mányos jubiláris évfordulót szebben alig ünnepelhetné meg, mint ha az ország hódolatát magyar királyi udvara magyar méltóságaitól környezve fogadná. Ezt kell óhajtania az 1867-iki kiegyezés minden igaz barátjának.

Zászlós.

— **A képviselőház házszabályainak** a kormány által tervezet módosítása tárgyában azt írja a Pol. Corr. hogy az e részben keringő hírek tulzottak és koraiak. A kormány ebben az irányban még nem hozott pozitív határozatokat és a módosítások jellege a képviselőház tanácskozásainak folyamától fog függni. A kormány csak olyan módosításokat fog kivánni, a melyek elkerülhetetlennek mutatkoznak; a szólásszabadság korlátozása, vagy szükségtelen rendelkezések megállapítása távol áll a kormány szándékától. Az új képviselőház elnökét illetőleg az idézett forrás azt mondja, hogy a szabadelvűpárt összes tagjai kivétel nélkül a kormány jelöltére fognak szavazni.

— **Az elkeresztelési ügy állása.** Helytelen és a valóságnak meg nem felelő a hírlapoknak az a közlése, mintha a hercegprímásnak az elkeresztelési ügy megoldására irányzott kezdeményezése meghiúsult volna. A hercegprímás reménye változatlan, hogy az ügy békés megoldása sikerülni fog.

— **Zichy Ágost** fiumei kormányzó visszalépése elhatározott tény. Zichy gróf már a múlt év vége felé benyújtotta lemondását és elhatározását a kereskedelmi miniszter által a kormányzóhoz, valamint a fiumei tengerészeti hatósághoz intézett újabb utasításokkal indokolta, a melyek a két hatóság hatáskörét módosítják. — Minthogy az időközben Zichy grófnak nyújtott fölvilágosítások nem bírták őt elhatározásának megváltoztatására, lemondása elfogadtatott. Utóda mint már említettük, Batthyány Lajos gr., néhai Andrássy Gyula gr. veje lesz.

— **Válság Franciaországban.** A Freycinet-miniszterium súlyos vereséget szenvedett a képviselőkamrában. Eles bizalmatlansági szavazatot kapott s nem kevesebb, mint 102 szavazatra rug a többség, mely e végből összetalálkozott. Egy-

házipolitikájának kérdése buktatta meg a kabinettet. A kormány nagyon ravasz akart lenni s ez végzetesen megboszulta rajta magát. A radikálisokra és a szélsőbal barátságára utalva, az antiklerikálizmussal kacintgatott a miniszterium; másrészt azt is szívesen látta volna Freycinet, ha a monarchista jobboldal klerikális elemei ráhagyták volna magukat birni a köztársasági táborba való átmenetre, e célra kereste a Vatikán kegyét. Ez a legoktalanabb ellentétek politikája s ez ellentéteken meg kellett végre bukni a kabinetnek. A kormány bukásának közvetlen oka az egyesületekről szóló törvényjavaslat volt. Ez oly szerencsétlenül volt szerkesztve, hogy minden pártnak ellene kellett lennie. A radikálisoknak nem volt elég radikális, mert a pápi kongregációkat legalább elvben megengedte; a klerikálisoknak nagyon radikális volt, mert határozatokat tartalmazott, melyeknek éle egyenesen az egyház ellen irányult. És midőn Hubard a sürgősséget kívánta e javaslat számára, a kormány azt a hibát követte el, hogy csak azon fenntartással járult a sürgősséghez, hogy ez a magatartása egyértelmű a készséggel, az állam és egyház különválasztásának előkészítésére. E kétértelmű politika összeboronálta a radikálisokat és a jobboldaliakat s e pillanatban vége volt a Freycinet-miniszterium létének. Politikájának őszinteség nélkülisége ásta meg a kormány sirját.

— **A kultusz miniszter Bécsben.** A félhivatalos Nemzet mesének mondja a kultuszminiszter lemondási szándékáról szóló hírt s azt jeleneti, hogy Csáki bécsi tartózkodása a trónbeszéd ama passzusával áll összekötésben, mely az ő tárczájáról szól.

— **A megtámadott mandátumok.** A képviselő házhoz ma estig két képviselő megválasztása ellen érkezett be kérvény, és pedig Arányi Kornél megválasztása ellen a dédesdi kerületből és Arany László megválasztása ellen a nagyszalontai választókerületből.

Debreczen város jubileuma.

Debreczen, febr. 22.

Ha magánosok életében is nevezetes szerepet játszhatik az évenként vagy bizonyos időszakokban ismétlődve megújuló események fordulati napja, mennyivel inkább nevezetes, ha nagyobb

hogy felolvaszák a kétezeréves jégkérget, fényüknek is csak az a része ért az emberiség szívéhez, a mely az óriási jégkristályon áthatott, másik része megtört rajta, visszaverődött róla és gyönyörűséges szivárvány játékkal kedveskedett azoknak, a kiknek amugy is elég játékot osztott az élet.

Nézem-nézem azt az ablakomon beszökő téli napsugárt s elfog a vágyakozás és rám tör a fájdalom. Oh nap, erő ősforrása, ragyogás hazája, melegség világa, köszönts ránk egész hatalmaddal! Ne küld incselkedőre csellengő sugáraidat, hanem támadj seregestől arra a felhőkárpitra, arra a hazugságokból szőtt takaró függönyre, mely mögött szinpad a világ és színészkedés az élet!

S hogy soká nézem a játszadozó sugárcsomót, úgy vélem, mintha megérteném üzenetét. Vége kerül a télnek, közeledik a kikelet. Nem ma, nem holnap, még holnapután sem. A rengeteg álomból lassu a felébredés, a kétezeréves télnek nem pillanatnyi a megszűnése. Valami langyos, édes meleg sugárzását érzem, valami távol ragyogást látok. A nap megkezdte a harcot az életgyilkosokkal, az embergyűlölőkkel s győzedelmesen vivja meg csatáját. Szinte vallásos buzgósággal bizom ebben a győzelemben, szinte rajongó lelkesedéssel áhitom diadalát. S hogy hallom az éjjeli madarak kuvikolását, a napvilágtól félők jajgatódühöngését, a vesztüket érzők toporzékolását: a bizalmam meggyőződésé lesz. Beköszönt még valaha a kikelet, akár milyen messze járjon is a naptól a föld. Elavodott tőle, de most visszatérő útjában van. A baglyok világa megszűnik, a világosságé, a melegsége lesz az uralom. Üdvözöllek te hozzám tévedt napsugár, édes híreknek üzenethordója, életörömmnek hirmondója. Üdvözöllek nap; te vagy az erő, az egészség, az élet!

S megedződven tűzében jellemednek,
E körben éljen a vágy és erő!

Ünnepre gyűlt örvendezők sorába
A múzsa ihletését érzem én,
Huszonöt év sikerét élni látva,
Gyönyörrel csüggök múzsám szép szemén.
Éreztem: intett büszkén mosolyogva,
S a mint sugallta, úgy zengém a dalt, —
Az ünneplőkre áldását ragyogja
S megkoszorúzza ezt a diadalt!

Eltévedt napsugár.

Kacérkodik vágyaimmal a verőfény. Egy-egy napsugárcsomó megszakítja az égbolt felhőzetét, s tavaszi melegséggel szélhámoskodik a téli álmát alvó földön. Be-beszökik ablakomon, elhanczurozik a falon és fényben csillogtatja az útjában szállongó temérdek sok porszemét. Nézem a ferde sugárcsomót, a sürgő-forgó millió kis kristályt, s feltámad bennem a napsütésre, melegségre való vágyakozás.

En édes Istenem, de soká késik a tavasz! Lustán czammog járó útján a föld, nagy messzeségben tévelyeg a melegség ősforrásától, a naptól; nem érti meg a szívem dobbanását. Lám, a fényes tüzgolyó megsejti vágyakozásomat, s elküld néha egy-kettőt a maga meleget és világot hordó sugaraiból. Csak üzenetei hoznak, csak emlékeztetők, csak reménnyel kecsegtetők.

Hiszem nem magamban vagyok napsugárra vágyó; egy egész emberiség szükkölködik a verőfény nélkül.

Ha azok a kósza sugarak el nem jönnének időnként, az emberiség talán el is feledné, hogy

kikelet is volt valamikor, hogy hajdanában nyári melegségben fürdött. Ezer-ezer év mult el a nap letűnése óta, azóta az emberiség felhőkön megsűrűt világosságához, ábrándos holdvilághoz, ködhomályhoz szokott. Valamikor régen mult időkben valami Sokrates nevű uri ember a maga tehetetlen vénségével nem bírta el a napsugarak játékát, a ragyogás gyönyörűségét, az életöröm magasztosságát, a nagy kikelet édes muzsikáját, és nekiment a felhőknek, hogy sűrű, mindent elborító kárpittá vonja őket össze. Azóta sok ezer ember ugyanazt az impotenciát érezte és ugyanazzal az örült fanatizmussal szötte és fonta tovább azt az életgyilkos függönyt, hogy sűrűvé és áthatlanul legyen, nehogy keresztülmereszkedjék rajta csak egyetlen egy napsugár is. De néha egy-egy szakadékan, egy-egy ritkább helyén áthatoltak a napmeleg üzenethordói.

Hej, mekkora világosságot támadt nyomukban, mekkora melegséget terjesztettek maguk körül! A weimari dalnok, a bölcs, a természet-tudós és sok minden egyéb, a nagy Goethe, a salzburgi szegény muzsikás, a zenéjét napmelegből alkotó Mozart, a délibábok fia, a szabadság gyermeke, az életörömet éneklő Petőfi, egy-egy memento vivere, egy-egy ilyen közénk tévedt, ködhomályt szegő sugárcsomó volt. A mit énekeltek, a mit hirdettek, a mit megalkottak, mind azt prédikálta, hogy tagadjátok meg a vénséget, dobjátok félre az életbékőit, szakítsátok szét azt a kétezeréves függönyt. Tul rajta az életöröm uralkodik, tul rajta az elevenség világa van, tul rajta a melegség s a világosság özönlik, tul rajta „az ember“ él, nem a rabszolga, nem az egység, nem a színész. Ott van az erő, ott van az életbirás, ott van az egészség, ott van az öröm.

Hanem azok az egyenként ide tévedt sugarak nem tudtak annyi meleget hozni magukkal,

testületek vagy éppen városok, vagy nemzetek által meg ünnepségek közt bizonyos történelmileg is nevezetes emlékünnepeket.

Ime: hazánk — mely a jubileumok pompás talaja — ezredéves állami fennállása jubileumának megünnepléséhez készül. Nagyvárad, hogy ne menjünk a jó szomszédnál távolabb, megünneplését a török iga alóli felszabadulásának emléknapját szent László király 700 éves ünnepével kötvé azt össze.

Debreczen város történelmében a jövő év lesz igen nevezetes.

Ekkor lesz, 1893. év tavaszán, április 11-én leendő 200 éve, hogy Debreczen szab. királyi város lett.

Mindenesetre jelentékeny alkalom arra nézve, hogy Debreczen város ünnepeljen.

Távol van tőlünk, hogy e cikk keretében vázolni akarjunk akár azt a tényt, hogy mily óriási küzdelmek s megfelelő áldozatok árán érte azt el Debreczen, hogy 1693 április havában megjelen a királyi oklevél, mely Debreczen a szab. kir. városok díszes sorába emelte, valamint távol van tőlünk az is, hogy e különben tagadhatatlanul nagyszerű vívmány erkölcsi és anyagi jelentőségét itten méltassuk, hiszen az idő nem alkalmas most rá, — önként kínálkozva, a jövő évi ünnepnap akkorra, hogy e tekintetben is igénybe vettessék.

Ki kell azonban jelentenünk, hogy a magunk részéről megünnepleni tartjuk érdemesnek a nevezetes évfordulati napot s időszerepnek találjuk a hatóság figyelmét reá, a megünneplésre irányítani.

Hogy nemcsak a hatóság, de a nagy közönség figyelmébe illőn felhívassék, elegendő volna a Szűcs István, városunk b. e. történetírójának művéből ide iktatni a megfelelő lapokat s azonnal tisztában lenne mindenki azzal a kötelességgel, mely reánk hárul kivétel nélkül e nevezetes százados évforduló alkalmából.

Nem képzelnék egyetlen debreczeni embert is, kit meleg szeretet köt ehhez a „jó föld“-höz, ki be ne látná, ha elolvassa a fentidézett mű lapját, hogy igen is Debreczennek szabad királyi városi rangra lett emeltetésének 200 éves jubileumát meg kell ünnepelni.

Ha megünnepeljük egy kör 10 éves, egy egyesület 25 éves, egy kaszinó 50 éves fennállásának emlékét: nem méltó-e megünnepleni, ha egy város, sok viszontagságos küzdelem után, érdemeinek méltánylásául oly királyi kegyhez jutván, mint Debreczen a szab. kir. városok közé lett iktatásával, megéri e nevezetes tény 200-ad éves forduló napját is folyton virágozva, terjedve, erősödve, gazdagodva a szellemiekben és anyagiakban.

Kétségtelenül mindenki előtt tisztán áll, hogy a multja iránt méltán kegyelettel viseltető Debreczennek, 1893 április 11-dikén ünnepet kell ülni, — ünnepet, mely méltó legyen ama nagy naphoz és Debreczenhez.

De hát mi módon ünnepelje e napot Debreczen?

Nem kerüli ki figyelmünket az a tény, hogy Debreczen város a nyagi erejét roppantul igénybe veszi az az óriási építkezés, mely a jövő évben éri el tetőpontját.

Épülni fog már akkor a városház, a lakatya, a vágóhid, a sok elemi iskola, a kórház stb. És ha nem akar Debreczen szegényen valani, a jövő évben úgy a szellemi, mint az anyagi téren meg kell kezdenie az 1000 év Debreczenben leendő fényes megünnepléséhez az előkészületeket s ez a tény fölmentené az alól Debreczen városát, — legalább szerintünk — hogy országra szóló zajos és tisztelettel teli ünnepélyt rendezzen a 200 éves jubileum alkalmából.

Mi ugyan, ha erkölcsi és anyagi sikerek biztos reménye követelné, nem mondanánk ellent a jövő évi nagyobb ünnepségeknek sem, mert Debreczenért semmi áldozattól sem tartunk soha soknak, de időszerepnek és kötelezőnek még se merjük már most indítványozni.

De ha a nemesség kötelez, kötelez a gazdagság is, Debreczen pedig nemes is, gazdag is s így lehet várni, hogy történelmileg oly rendkívül nevezetes emléknapját megillető emlékezés nélkül elmulni nem fogja engedni.

És mi e tekintetben óhajunk egy indítványt tenni.

Irassa meg Debreczen város hatósága megillető pályadíj mellett Debreczen város irodalomtörténetét.

Igaz, hogy Szűcs István megírta ezt a város történelmében, valamint nem ismeretlen előtünk K. Nagy Jenő idevonatkozó vázlatát sem, mely a Csokonai-szobor javára kiadott Albumban jelent meg; de ezek mind nem elegendők, ezek idejüket multák.

Nem lesz nehéz mihamarább megtenni az intézkedést s egy év elegendő arra, hogy ez a munka elkészüljön, vagy legalább megjelenésére minden előkészítessék.

És ha az meglesz, Debreczen város az irodalom iránti egyik tartozását fogja leróni dicsőségesen.

Az ünnepelés eszméje mellett, a mi egyszerű, de alapjában véve nemes és mélyre kiható indítványunk — úgy hisszük: napirendre tűzhető.

Es ime ez ünnepelés egyike azon előre nem tervezett dolgoknak, melyek nincsenek felvéve hatóságunk nagyszabású munkatervezetébe, de a mely elől kitérni nem szabad, nem lehet.

Legyen az az ünnepség mit a jövő év áprilisében rendez a város nagyobb vagy kisebb körű, legyen arra sok, vagy kevés anyagi áldozat fordítva, az ünnep jelentősége azért nem fog vesztetni, ha erkölcsi tekintetben a sikerről gondoskodva lesz.

Ünnepelje meg hát Debreczen város méltóan szab. királyi városa léteinek 200-ados évfordulóját hozzá illően, ha nem gazdagon, de — nemesen.

S—s.

A kereskedő ifjak örömnepéje.

Debreczen, 1892. február 22.

A kereskedő ifjak önképző egyesületének huszonöt éves évfordulója alkalmából rendezett örömnepéje tegnap folyt le gazdag műsorával, a város, különösen pedig a kereskedői osztály élénk érdeklődése mellett.

Az örömnepéje első mozzanata a szombat esti ismerkedési estély volt, mely a „Bika“ szálló éttermében tartatott meg. Az ifjuság, a kereskedői osztály s tömegesen az érdeklődők köréből gyűltek itt egybe, hogy kedélyes szórakozással kössenek ismeretséget a vidékről érkezett küldöttségek tagjaival. Küldöttségek jöttek: Budapest. Nagyvárad, Szatmár, Máramaros-Sziget, Nagy-Károly és Nyiregyháza városokból; míg az ország minden részéből a másnap tartott ünnepélyre az üdvözlő levelek s sürgönyök egész halma érkezett. Az ismerkedési estélynek a legjobb hangulatban kevéssel 12 óra előtt lett vége.

Az ünnepély napján.

Tegnap, vasárnap reggel az ünnepély isteni tiszteletekkel vette kezdetét. Reggel nyolcz óraker a ref. nagytemplomban, kilencz óraker pedig a róm. kath. templomban tartatott hálaadó isteni tisztelet. A nagytemplomban Szabolcska Mihály tartotta meg hálaadó imáját, míg a róm. kath. templomban Makucz Ernő mondott énekes misét, mely alatt a városi dalegyesület tagjai énekeltek.

Az isteni tiszteleteken az ifjuság és a küldöttségek tagjain kívül nagy közönség vett részt.

A diszgyűlés.

Kevéssel tizenegy óra előtt megélenkült a városház nagy tanácssterme. A diszgyűlés lefolyása iránt nagy érdeklődést tanusított a közönség s nemcsak a nagy termet, de annak karzatját is zsufolásig megtöltötte.

A diszgyűlésre megjelentek Bolla Kálmán tábornokkal és Krausz ezredessel élén a törzs tisztikar tagjai, Tóth János dr. országgy. képviselő, Komlóssy Arthur, Komlóssy Dezső, Bakonyi Samu dr., Bakos Imre dr., Tüdős János dr., Márk Endre ügyvédek, Géressy Kálmán, Tüdős József főiskolai tanárok, a kereskedelmi akadémia tanári kara, Csath Zsigmond posta- és táviró főnök, Sesztina Lajos, Zádor Lajos, Kaszanyitzky Endre, Kardos Kálmán, Szabó Kálmán, Veszprémi Zoltán stb.

Hölgyek is nagy számmal voltak jelen. Tizenegy óraker érkezett meg idősb Csanak József, a kereskedő ifjak önképző egyesületének örökös diszelnöke, akit beléptekor zajosan éljenzett meg a termet zsufolásig megtöltött nagy közönség.

Lichtenstein József, az egyesület elnöke miután üdvözölte a nagyszámban egybejűlt közönséget, röviden vázolta, hogy a mai

ünnepély első része a diszgyűlés, melyen ugyszólván rövid visszaemlékezést óhajtanak tenni az egyesület huszonöt éves áldásos multjára. Majd Csanak József felé fordulva fejti ki, hogy egyetlen óhajuk volt, hogy huszonöt éves mult után méltó büszkeséggel tartott örömnepük diszülésén, ugyanaz elnököljön, a ki az egyesületet ugyszólván alapította s annak első elnöke volt. Felkéri id. Csanak Józsefet az elnöki tisztség betöltésére, egyuttal pedig jegyzőül Irsay Gusztávot, hitelesítőkül Szabó Kálmán és Zádor Lajost nevezte meg.

Csanak József a meghatottság hangján mond köszönetet a megtisztelő bizalomért s midőn a diszülésen elnöki tisztét betölti, melegen üdvözli az érdeklő nagyközönséget, a küldöttségeket s az ifjuságot. Röviden vázolja elnöki beszédében az egyesület keletkezését, azokat a terhes, nehéz nagy napokat, mikor oly sok akadály leküzdése mellett sikerült az egyesület megalapítani, virágzásra emelni. Az egyesület létjogosult volt, az első láng, mely a magyarsodás eszméjétől áthatott ifjuság szívében égett, nem volt szalmatűz, mutatja a mult és büszke rá a jelen. Rövid elnöki beszédét azzal végzi, hogy az Isten adjon mindnyájoknak szerencsét és boldogságot.

A nagyközönség élénken éljenzett az agg elnök megnyitó beszédje után s lelkesülten kíséerte figyelemmel Gluck Antalnak, az egyesület titkárnak hosszú felolvasását, azt a felolvasást, mely az egyesület huszonöt éves multjára volt visszapillantás. A gondosan összeállított felolvasásból részletesen megismertük az egyesület multját, annak működését s minden egyes olyan mozzanatát, melynek megörökítése méltó volt az örömnepéhez. Felolvasását a követhetősorokkal végezte be; „Legyen ezen egyesület 25 éves fennállásának története egy tiszta tükör az utókor számára, hogy látva elődei nemes tevékenységét okuljanak rajta és buzduljanak arra, hogy eme nemescélú egyesület érdekeit szívókon viseljük; — és legyen ezen egyesület az, ami kezdet óta kitűzött célja volt: a kereskedelem védpaizsa, a kereskedő ifjak lelkesítő vezére, tanítója, pihenő helye a mindennapi fáradoalmak után, összekötő láncza az ifjuságnak, becsült tényezője a közművelődésnek, a közérkölcének és hazaszeretnek.“

Gluck Antal is megélenkezett a közönség.

Csanak József elnök ekkor Rudmánszky Gyulát, lapunk felelős szerkesztőjét kérte fel, hogy az ünnepélyre irt alkalmi ódáját szavalja el. Rudmánszky Gyula kézséggel teljesítette az elnök s bizonyára a nagy közönség óhaját, melyben költeménye lelkesültséget és nagy tetszést keltett. Erősen tapsolták és éljenzették a szerzőt megjelenésekor és költeményének felolvasása után a taps és éljenzés perczekig tartott.

Végül Lichtenstein József egyesületi elnök mondott köszönetet Csanak Józsefnek, hogy az elnöki tisztet betöltötte, köszönetet a nagy közönségnek, hogy érdeklődésével kíséerte működésüket, egyben pedig felhívta őket, hogy az ünnepély folytatására, az egyesület alapítója arczképének leleplezésére az egyesületi helyiségben szintén jelenjék meg.

Az arczkép leleplezése.

Magasztos és lélekemelő volt az az ünnepélyesség, mely kevéssel a műsorban meghatározott idő előtt az egyesületi helyiségben lefolyt. A ház, a feljáró s a terem lobogók és czimerekkal voltak diszítve, míg a nagyteremben délszaki növények között, zöld lepellet leborítottan állott a leleplezendő kép.

Kis emelvényen, virágokkal dusan diszített asztal mellett foglalt helyet Lichtenstein József az egyesület elnöke, mikor az ifjuság énekkara: „Negyed századunk glóriája“ című alkalmi dalát énekelni kezdette. Majd pedig a követhető beszédet tartotta Lichtenstein József:

Mélyen tisztelt gyülekezet!

Fontos és nagy napra virradt ma szerény egyesületünk, melynek emlékére s mely napnak nevezetességére s megörökítésére tanui voltunk az imént lezajlott s az ott megjelent díszes közönség által csak fényesebbé vált diszgyűlésnek, melylyel talán sokak szemében ezen mai napnak eléggé is adóztunk volna, mert hallottuk ott egyletünk 25 éves multjának történetét, habár rövid vázlatban is, oly szerencsések voltunk

megérhetni, miszerint azon egyesületünk nagy-nevű alapítója s már hosszú évek óta szeretett disz és tiszteletbeli elnöke id. Csanak József ur elnökölt, úgy mint azt, ma 25 évvel ezelőtt előszórtette. mégis most, a midőn itt egyesületünk helyiségében az előbb említett diszközgyűlést némileg folytatni akarjuk, egy igen kedves kötelességünknek akarunk adózni, a midőn az utókor, a további tagok és nemzedék részére megakarjuk örökíteni, buzdító példaképen azon egyén arczképét, kinek azt hiszem, nem tulozok — egyesületünk mindenét köszönheti, a fiatalság pedig szeretve tisztelt atyját bírja benne.

Szabadjon itten nekem éppen ebből kifolyólag némi visszaemlékezéssel élni, bár csak hallomásból és jegyzőkönyvekből meritem, mégis nagy örömmel teszem ezt, mert nekem jutott azon kiváló szerencse, itt e helyen kijelenthetni, hogy éppen azon 25 év előtti időben a midőn magyarságunknak hajnala derengett, a midőn a kereskedelem Magyarországon még majdnem kivétel nélkül német szellemen vezettetett, akadt Debreczenben, az ország kereskedői között mondhatnám mint első, a ki Magyarország legelső magyar városában páratlan fáradozás és buzgólkodás után megalapította ezen önképző egyesületet, hogy ebben alkalma nyíljon az akkori fiatal kereskedő elemnek magát magyar szellemben művelni és ez által hála az égnek ma már az egész országban örvendően kifejlődött magyar szellemű kereskedelemnek alapját megvetni.

Nem ment ez oly könnyen akkor s éppen ezen oly nagy czélt szolgáló egyesületnek, már alapításának zsenge korában a legnagyobb viszontagságokkal kellett küzdenie; tehát mily nagy és fontos esemény reá nézve, hogy a folyton letezett és még mindig előforduló ellenszenv daczára is, bár igen szerény anyagi körülmények között, ezen 25 éves fennállási évfordulót megérthette. — Valtjuk meg azonban őszinten, s ezt elmondhatjuk egészen nyíltan, a nélkül, hogy szerénytelenek lennénk, miszerint éppen a szerény anyagi körülmények folytán, csakis az erkölcsi akaraterő, nagynövű alapítójának páratlan buzgalma és lankadatlan tevékenysége tartta fenn és terelte egyesületünket az első válságos időben azon mederbe, mely további fennállását biztosítja.

Bátran elmondhatjuk tehát, miszerint az ő neve egyesületünkben olyan fényesen van megörökítve, ezen név nimbusz van körülveve, hogy daczára annak, miszerint az akkori tagok jórészt már vagy távollattal magokat az egyesületben való activ részvételtől, vagy elhunytak, — mégis a fiatal nemzedék, ki csak hallomásból és jegyzőkönyvekből ismeri egyesületünk érdekében tett nagybecsű működését, már pusztán nevének említésére lángoló szeretetének és ragaszkodásának a legkitörőbb lelkesedését nyilvánítja, mert tudja, hogy ő ma is szerény egyesületünket a nekünk oly becses jóindulatával, pártfogásával megtisztelt s ez által tulajdonképen ma is egyletünk szeretve tisztelt atya.

Mint ilyen irányában tehát az által véltük hálaikat legalább némileg leróhatni, ha arczképét itt e teremben megörökítjük, hogy szeretve tisztelt diszelnökünket, egyletünk megalapítóját: id. Cs a n a k J ó z s e f urat a későbbi nemzedék is, mint lángoló példát, mindig maga előtt lássa.

Hulljon le tehát a lepel a képről s a mint ma szerencsénk van őt itt e teremben friss egészségben üdvözölhetni, úgy engedje meg a jószágos Mindenható, hogy mához 25 évre, az 50 éves évforduló megünneplése alkalmakor ezen egylet falai között ismét így tisztelhesük és megünneplhesük.

Eljen Csanak József ur sokáig!

E pillanatban lehullott az arczképet elfedő zöld lepel s a hűven visszaadott kép eleven színekben varázsolta elénk Cs a n a k J ó z s e f arczképét.

Nagy nehezen csaknem zokogva a meghatottságtól tört hangon mondott köszönetet Csanak József ezért a megemlékezésért, ezért a soha sem remélt, nem várt ünnepeltségért.

Ugyanakkor lépett Lichtenstein József egyesületi elnök elé Debreczeni Irma kisasszony a ki a debreczeni hölgyek ezüst koszoruját nyújtotta át az ifjuságnak elismerésül a

mult működéséért s biztatásul a jövőre; melyért az elnök mondott az ifjuság nevében köszönetet.

Z á d o r Lajos a kereskedő testületi elnök ekkor az emelvényre lépett s a következő beszédet tartotta:

Mélyen tisztelt társaság!

Tisztelt ifju barátaim!

Ezen most elhangzott szép beszéd méltó folytatása az ifjuság öröm ünnepének, mely által a művelt kereskedő ifjuság nem egyedül az összetartozás érzeténél tett hasznos szolgálatot, hanem a halának is kifejezést adott, egy oly férfiú iránt, kinek igen sokat köszönhet, úgy az ifjusági egylet, mint városunk és hazánk magyar érzelmű kereskedő osztálya.

Kiváló szerencsémnek tartom, ezen magaslatos ünnepélyhez a kereskedőtársulat nevében és megbízásából a legőszintébb hozzá járulásunkat kifejezhetni. — Csanak József kimagasló alakja kereskedő osztályunknak és büszkének vagyunk reá.

Minden időben egész akarat erejével azon működött, hogy osztály művelődését elősegítse.

Ő meg mutatta tetteivel, hogy kitartó szorgalom, munka, becsületes önzetlen gondolkodással mennyit lehet tenni egy saját családjá mint a közügyek. Vegyük például — tisztelt ifju barátaim! — az ő élete folyamát kövessük őtet.

Sok érdemei vannak az ünnepelt férfinak de egyik legnagyobb érdeme, hogy ő minden időben egy gondolatában, mint működésében a magyar kereskedelem szolgálatában állott.

Az Isten tartsa meg Önöket tisztelt ifjuság — nemess működésökben, szeretet tisztelt örök ifju elnökökkel együtt sokáig, — Eljen a kereskedő ifjuság, Eljen Csanak József a magyar kereskedők példányképe.

Végül az ifjuság dalárdája énekelte el: „Hazádnak rendületlenül légy híve óh magyar” s a magaslatos ünnepélyesség id. Cs a n a k J ó z s e f szünni nem akaró éljenzése mellett ért véget.

Könyhelabadt szemekkel állott családja tagjaitól körülveve az agg ünnepelt arczképe előtt s megtört hangján ismételtel köszönetet mondott az ünnepeltetésért.

A díszebéd.

Az ünnepélyességeket délután 2 órakor a Bika szálloda dísztermében kétszázötven terítékű bankett követte, melyen már S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester is jelen volt, a kit a díszülésen való megjelenésben gátolta a presbiteri ülés, melyen ugyanakkor elnökölt.

R á c z Károly kitűnő zenéje mellett ült asztalhoz a díszes társaság, melynek tagjai sorában hölgyek is szép számmal voltak. Az étlap a következő volt:

LEVES:

Fehér csiga és barna finom főzeléssel.

HALAK:

Hideg fogas, tokk tartár mártalékkal.

PECSENYE:

Bélszin vad mártalékkal és pástétommal.

TÉSZTÁK:

Turcs haluska, almás rétes.

SÜLTEK:

Kappan és pulyka sült, salátával és franczi befőzöttel.

DESSERT:

Jardinetto, Crème és Parfée.

1885-iki asztali bor.

A legelső felköszöntőt Lichtenstein József az egyesület elnöke mondotta, a ki éltette a legelső magyar embert, a királyt. Majd Molnár Ferenc a kereskedő ifjuság nevében az ünnepelt Csanak József emelte poharát. Köszöntőket mondottak még: Z á d o r Lajos S i m o n f f y Imre polgármesterre, N o s z á g h György a jelenlévő hölgyekre, S z a b ó Kálmán S e s z t i n a Lajosra, G l ü c k Antal a kereskedő testület elnökére Z á d o r Lajosra, Lichtenstein József hozsánatot kert K r a u s z ezredes nevében, hogy németnyelven fog beszélni, aki különben a hölgyeket éltette. S i m o n f f y Imre az önképző egyesület tagjait, G l ü c k Antal a kereskedelmi és iparkamara elnökét S e s z t i n a Lajos, S e s z t i n a Lajos Cs a n a k J ó z s e f e t, S z a b ó Kálmán a hölgyeket, Z á d o r Lajos a sajtót és V é r t e s s y Arnoldot, M á r k Endre Lichtenstein Józsefet, K o m l ó s s y Arthur a kereskedő ifjuságot, S z á n t ó Sámuel dr. Debreczen Széchenyijét, id. Cs a n a k J ó z s e f e t, K l e i n János

(Bécsből) D o n o g á n István pénztárost, W a g n e r István (Nagy-Károlyból) a debreczeniekét éltette.

Majd G l ü c k Antal egyesületi titkár olvasta fel az üdvözlő levelek és sürgönyöket: S z e p e s s y Antaltól (Debreczen). A magyar kereskedelmi csarnoktól (Budapest.) Az abrudbányai kereskedők és kereskedő ifjak társulata. A budapesti kereskedő ifjak társulata. A tapolcai kereskedő ifjak egyesülete. A szabadkai kereskedő ifjak társulata. Az óbecsei kereskedők köre. Király Ferenc országgyűl. képviselő. A magyarországi kereskedelmi utazók egyesülete (Budapest.) A gyergyószentmiklósi kereskedelmi kör. A kézdi vásárhelyi kereskedő ifjak társulata. A selmeczi kereskedő ifjak. Lekly elnök a kassai kereskedő ifjak nevében. A temesvári keresk. egyesület nevében T e b e s c h i ker. tan. elnök. Az abrudbányai kereskedők és kereskedő ifjak társulata.

A sürgönyök felolvasása után a bankett még hosszú ideig tartott, úgy hogy az kevéssel öt óra után ért véget. Elismerés illeti meg F e h é r Domonkos vendéglistát is, aki a társasébdet kiváló szakértelemmel rendezte, ételei, italai kiváló tetszését nyerték meg a nagy közönségtől. A felszolgálatot huszonnyolcz pinczér ügyesen és figyelemmel teljesítette.

* jubiláris bál.

A kereskedő ifjak önképző-egyesületének 25 éves jubileumának minden esetre egyik ténypontja volt a bál, melyet egyöntetűség és fesztelen jókedv jellemzett, az előzőeken rendezőség a hölgyeknek csinos könyvalaku táncrenddel kedveskedett s gondoskodott, hogy a jelenlévő hölgyek mindegyike jól mulasson.

A megjelent hölgyek névsorát a következőkben adjuk:

Peleskey Emma, Ujházy Mária, Lichtenstein Józsefné, Meyer Edéné, Berger Henrikné, Gerster Gyuláné, özv. Szabó Lajosné, Zádor Lajosné, Kaszanyitzky Endréné, Rösztler Richárdné, Vecsey Zoltánné, Csanak Józsefné, Veszprémi Zoltánné, Láposy Józsefné, Láposy Margit, Tóth Jánosné, Csanak Margit, Vámosy Károlyné, Kunz Gustávné, Sesztina Jánosné, Medgyaszay Erzsébet, Riekl Antalné Szentkirályi Tivadarné, Sebestyén Málka és Iona, Gerecsy Kálmánné, Buzás Böske, dr. Legányi Gyuláné, Tikos Marika, Hentel Vilmosné, Szabó Miklósné, Tóth Bétáné, Róth Jánosné, Róth Irénke, Horváth M. Halyné, Horváth Eszti, Horváth Róza, Szabó Zsigmondné Wolff főhadnagyé, özv. Szikszay Lajosné, Benyás Emilné, ifj. Pájer Józsefné, Csicsó Lajosné, Riesz Lipótné, Dömök Béláné, Forgách Lászlóné, özv. Harsányi Sándorné, Nadai Rezsóné, Torday Gáborné, Bodó Juliska, Reisinger Irma, Radeckzy Hermin, Györffy Józsefné, Györffy Gizella, Peleskey Józsefné, Ferenczy Margit, Huzela Gyuláné, Janky Anna, Szabó Mihályné, Horthy Alajosné, Horthy Gizella, Némethy Lajosné, Némethy Irén, Mencez Henrikné, Mencez nővérek, Fischer Jánosné, Fischer Iona, Fehér Hermánné, Fehér Domokosné, Fehér Mariska, Irsay Miklósné, Lamprecht Frigyesné, Lamprecht nővérek, Borsovay nővérek, Reisman Irma, özv. Glosz Györgyné, Donogánné, Faller Gyuláné, Bihari Józsefné, Lux Albertné, Lux Edith, Viedner Józsefné, Demetrovits Pálné, Jánosi Józsefné, Mocsary Lajosné, Publik Ernőné, Publik Aranka.

A négyeseket 100 pár táncolta.

A talp alá valót a Rác Károly zenekara szolgáltatta. A mulatság későn reggel ért véget, mintegy koronáját képezve a jubileumi ünnepségnek.

Különlélek.

* Nyugalomba vonult rablófőnök. A harminaság ma már semmiesetre sem az a jövedelmező foglalkozás, a mi néhány évtizeddel ezelőtt volt, de azért még mindig nagyon szépen meg lehet belőle élni, sőt mint a cserkeszki hírhedt rablóvezérek, Athenasnak a példája bizonyítja, vagyont is gyűjthet általa az ember. Ez a derek Athenas, mint egy atheni hírből tudjuk, Larissa környékén most szép jószágot vásárolt s hátralevő napjait ott akarja tölteni, elhatározott szárdéka léven, hogy a vagyonközösségről eddig lált nézetét jövőre a megváltozott viszonyokhoz képest módosítsa. Cseppet sem csodálnok, ha Athenas urnak egyszerre eszébe jutna, hogy a gó-

111/3-4. lap
a meg. bol.

rög törvényhozók közt is helyet foglaljon, a mi nemcsak nem látszik lehetetlennek, sőt ily ambíciózus és böles férfitól egészen életrevaló eszme lenne.

*** Történelmi ereke több példányban.** A fürdőkád, melyben Cordai Sarolta meggyilkolta Maratot, négy példányban van meg Franciaországban. Ez a napokban derült ki, mikor egy bretagnei pap az ő igazi és hiteles történelmi erekléjét hitközsége javára ki akarta sorolni, s hirlapokban hívta rá a figyelmet.

*** A svájcsi hegyek panonámában.** A chigagó kiállításra óriási panorámát készítenek a svájcsi hegyekről. A kép hossza 115 méter magassága 17 méter, tehát olyan, mint valami három emeletes ház. Az összes befestendő vászon 1155 négyzetméter. A képet köralakban állítják föl, s hogy a családás minél nagyobb legyen a festmény előtt pásztoralakokat, legelő teheneket, hegyi kunyhókat helyeznek el, valamint bokrokat szikladarabokat. Az óriási kép elkészítésével hét művészt bíztak meg, kik természet után festenek. A festményvel ez év július elsejére kell elkészülniök. A kép előterét és a staffaget Brunaud és van Muyden készítik, a többi részt pedig Baud-Bovy, Furet, Martin, Aubry és Viachaud.

*** Fényezés virágokkal.** New-York egyik kereskedői nábobja estélyt adott, s minden női vendég csinos ezüstartóban egy pár szál kaktusvirágot kapott. A kaktusokat Mexikóból hozatta.

*** A csapás nem jön egyedül.** Oroszországban a nagy inség mellett a tél is nagy szigorúsággal sújtotta a lakosságot. A rendkívül nagy hőmérséklet a falvak közti közlekedést megakasztotta. Pedig a segélyosztó bizottságok csak egy-egy központon működnek s a szomszédos falvak lakói oda járnak be élelemért. Az elesigázott lovak alig bírnak vanszorogni. Ezekkel ilyen nagy hónak lehetetlenség neki menni. A havazások a farkasokat a falvak közelébe szorították s a lakosságnak e vadállatok ellen is védekezni kell.

*** Mi történik napban?** A francia akadémia tegnapi délután tartott gyűlésének Mascart természetbuzar bejelentette, hogy szokatlanul erős delejes áramot észlelt. A légsulymérő állása abban a percben, hogy elhagyta a házat, 20 milliméter volt. Ez a szokatlan eset még nem fordult elő. Smith Walter tanár pedig egy értekezést olvasott fel, melyben a nagy blizzard és párisi hófúvásokat azoknak a nagy változásoknak tulajdonítja, melyek jelenleg a napban mennek végbe. Ezek a változások két nagy csoportba oszlott napfoltokban nyilvánulnak, melyek közül az egyik nyugaton, a másik délre fekszik a peripheriától.

A narancs.

Miért nem ment Tinike a kereskedő ifjak báljába?

A mamát hirtelen kihívták a szobából. Letette a félig elfogyasztott narancsot és fogadta vendégét.

Tinike egyedül maradt. A tizenhat esztendő árthatlanság érzelmei összes melegével imádtta a narancsot s amikor csak pár krajczárhoz jutott, erre költötte. A félbe maradt narancs ingerelte. Hiába fordítá el róla szeméit, újra ott fedezkedett tekintete. A piros bétű, zamatos narancs ruganyos puhasága, kellemes illata, szinte kicsurránódó édes nedve csiklandozták az inyét. Kiszérsé szálloa meg. Végre is, a mama újra hozhat narancsot magának.

Megette a fél narancsot. Mohón alig egy-két falatban, hogy rajta ne érék. A tiltott gyümölcs sokkal jobb élvezetesebb volt, mint az összes narancsok, amiket eddig valaha evett.

A mama bejött. Tekintette az eltűnt narancs üres helyére szegződött.

Tinike elpirult és erősen szorongatta kis markában a narancs-béjját.

— Itt volt egy fél narancs, — szólalt meg a mama.

- Hol?
- Az asztalon.
- Igazán?

Tinike olyan piros lett, mint a legpirosabb narancs. Már bánta, hogy meg ette azt a pár falatot. Nem is volt olyan jó.

— Ugye megint nyalank voltál? — fedde az anyja.

— En? — szolt, még mindig tagadó arccal Tinike.

— Jó — volt az ítélet, — ha még midig ilyen kis leány vagy, megy a kereskedő ifjak báljába.

— De ezukros mamám!

— Hiába minden, — szolt a kegyetlen mama.

És úgy lön. Az első forum ítéletét helyben hagyta a második is: a papa. Tiniket újra kis leányká degradálták.

Az elmúlt éjjel a kereskedő ifjak báljának északán Tinike tolyton sirt. Hiába adott neki a keményszívű mama két narancsot. Sirt. Pedig csak a kaázatra ment volna úgy is! És oda sem mehetett.

Mikor ma reggel a mama bement a Tinike szobájába; a leánykát a sirástól kimerülve könyvtől azott arccal az ágyba találta. A narancsokat pedig eldobva a szoba másik szögletébe.

A mama mosolygott. Javulást tapasztalt.

Ósanyánk is Éva nem tudta megállni, hogy ne egyik a tiltott almából. És kiűzték a paradicsomból.

Tinike is éva leánya. Ő csak narancsot evett és emiatt nem ment el a bálba, ami reá nézve nagyobb csapás volt, mint Éára az elvesztett paradicsom.

A modern Éva történet egyszerű, de tanulságos.

Divatos.

Tökéletesen igaza van nagysádnak, hogy a divat szépséges ugyan, de mégis nem szépséges, hanem a szép után való törekvés és innen van az, hogy különösen a szépnem oly annyira hódol a divatnak.

— No, csak hogy egyszer ön is beismeri, hogy a nőkben nagyobb a szép érzék, mint a férfiakban!

Bocsánatot kérek, ezt nem mondhatom egész általánosságban.

— Hogy hogy?

— Mert ha kárthatni valót találunk abban, hogy valaki mindent és mindenben a divatosat hajszolja, akkor a férfiakat inkább kell kárthatnunk, mint a hölgyeket, lévén a férfiak sokkal nagyobb rabjai a divatnak. A hölgyek ugyanis csak abban keresik a divatot, a mi önműn szépségüket emeli, — hiába is mosolyog nagysád, mert úgy van, — a férfiak ellenben mindenben. Nagyon kevés azoknak a száma a kiknek törekvése azonos a nőkével, akik csak külsőségekben, ruhában, kalapokban, nyakendőkben, botokban stb. keresik a divatot s a kiket tulajdonképpen divatbáboknak hívnak. A divathajhászok száma sokkal nagyobb. Így a politikában meg van a politikusoknak a maguk divatja: ez a többség politikája. A kisebbségnek nem tetszik, ő is teremt divatot s ha uralomra kerül, ez a politika lesz a divatos, a többség politikája. Azok a különböző világnézetek, a melyek a költészetet és irodalmat átlengik, nem mások mint divatok. Egyet fordul a világ sora s mit ma szépnem tartottak, holnap már elavult lesz. Vannak apróbb divatok is. Így pl. hogy a magyar irodalmat vegyük, divatos ma az akadémia ócsárlása s vele mindannak elvetése, a mi akadémikus. Divatos a fiatalság közt a nevesebb írókkal előszavat iratni, a kritikákat készen adni be a lapoknak stb.

A színművészetben is meg van a divatos. Ibsen, Echegaray, Tolsztoj és még egy sereg külföldi író műve. A festészetben a planér modor és impresszionizmus és így tovább. Nem tudnék találni a férfi működésében és törekvéseiben egyetlen pontot sem, melyben nem a divatosat keresné és hajszolná.

— Lássuk. Aztán mégis annyira igaztalanok önök irányunkban, nők iránt, hogy szeretjük a divatot. A szegény nők szemében keresik a szálkát s magukéban a gerendát sem látják. De mondja csak, ön nem ellensége a divatnak?

Korántsem. A divatot különböző tehetségű és izlésű, de kétségen kívül merész egyének teremtik, a kik a már fennálló divat ellen felmernek tamadni s az emberi eselfogások ezernyi módjával rá tudják venni az eddigi divattal meg nem elégedetteket, hogy utánzókká legye-

nek. A feltűnő divatokat nyári zivatarokhoz tartom hasonlónak, melyek után mindig tisztultabb szokott az ég lenni.

A divatok az izlést folyton nemesítik és finomítják, s haláluk áll be, ha tulzásba hajtják. A divatok csak eddig maradnak felszínen, míg az izlésnek megfelelően szépek de izléstelenségbe terve azonnal eltűnnek. Epen ebből következik nagysád igazsága is, hogy a divatban általánosságban a szép, jó és igaz eszméjét keressük. A divatot tehát korántsem kárthatom, hanem igenis azokat, a kik annak folytonos hajszolásában lelik gyönyörüket. Ez már szenvedély, az esztetikai szükség kielégítésének telhetetlensége, sőt annál is több. Mert nincs kizárva, hogy a szép nem lehet más mint divatos; sőt ellenkezőleg nem szokatlan valami, hogy a mi divatos, az nem szép is egyuttal. Tegyük azok és ott, ahol módjukban van. Én magam sem idegenkedem épen a divattól ott, ahol módomban van.

— Például?

Például, mikor nagysádnak ezt az iczikepiczike csevegést irtam, divatot követtem; mert manapság a divatról ilyen csevegésszerű semmit írni, még pedig a tárgyhalmaz (ez a szerkesztői műszó) divatjához mérten meglehetősen rövidre szabva, határozottan divatos.

Fecsegő.

NAPI HIREK.

Határidő naptar.

Nagy sötétbárgverseny vasárnap és hétfőn délután 6 órakor a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtar a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, határozatlan, szombaton d. n. 3-6-ig.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig d. u. 2-5 óráig. — Az írtató, kiadó hivatal és az iratár nyitva d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óra közt.

Színház. Naponként péntek kivételével, este 7 órakor előadás.

Febr. 25. Zárkörű tea estély a Margit-fürdőben.

Febr. 26. Pinczér egyesület közgyűlése az „Angol királyi” szállóban éjjel 2 órakor.

Febr. 27. Függetlenségi bál a Margit-fürdőben.

Febr. 27. Tiszti tőnczestély a „Bika” disztermében.

Febr. 28. A debreczeni kölcsönös segélyző egyesület VIII. évi rendes közgyűlése d. e. 10 órakor a város-háza nagyteremében.

Febr. 28. A debr. iparegyesületi takarékszövetkezeti XVIII. évi rendes közgyűlése a takarékpénztár helyiségében d. e. 10 órakor.

Márc. 1. Lejárati határidő az önkéntességre előkészítő tanfolyamra való beiratáshoz.

Márc. 1. Batyubál „Bika” szálloda disztermében.

Márc. 2. Morzsa bál a „Bika” szálloda disztermében.

Márc. 2. 3. 4. Sorozás a városházánál. Gyűlőhely: a kis tanács terem.

Márc. 5. A „Filléregylet” tea-estélye a „Bika” szálloda disztermében.

Márc. 6. Tornaverseny a főiskola tornatermében, Beléti díj nincs.

— Réthy Laura életveszélyben. A debreczeni színház ünnepelt primadonnájának, Réthy Laura kisasszonynak az élete tegnap délelőtt komoly veszedelemben forgott. Szerencsére azonban a Jó Isten megvédelmezte a nagy művésznőt a nagyobb bajtól. Délelőtt a színpadon a Vereshajú főpróbája folyt és Réthy Laura kisasszony mindjárt az első felvonásban valamit magyarázni kívánva a sugónak, lehajolt a sugólyukhoz. E pillanatban az ott égő gázlángtól tüzet fogott a művésznő fátyola és kalapjának a tolla. — Égég! kiabáltak a színészek és a riadalomtól Réthy kisasszony annyira megijedt, hogy egy sikoltással összerogyott és elájult. Rajesányi karékes a veszedelem pillanatában odaugrott és letépte az égő kalapot a művésznő fejéről. Az ájult primadonnát csak hosszú idő múlva tudták életre kelteni s az a gondolata, hogy a színház ég és a vasfüggöny rászakadt, annyira elgyöngyítette a művésznőt, hogy csak órák multával kocsin mehetett lakására. A városban gyorsan elterjedt a veszedelem és a szerencsés megmenekülés híre; a nagy közönség sorából számosan siettek a művésznőnek részvétüket és a megmenekülése

főltt érzett örömeiket kifejezni. A kiállott izgalmak daczára Réthy kisasszony, midőn az orvosától megnyugtató választ kapott, elhatározta, hogy este föllép a Vereshajuban. És föl is lépett és játszott oly szépen, oly lelkesen, oly művészi ihlettel és aranyos kedélye oly gazdag ragyogásával, hogy a közönség nem győzött betelni játéka és dalai élvezésével. Réthy Laura kisasszonynak különben szombat óta ez a harmadik bal-esete. Szombaton az Orfeusz főpróbáján a süllyedőben megütötte a fejét, úgy, hogy egészen elszédült; este pedig az előadás alatt egy rézöv szögében megsértette a jobb keze kisujját. Hirtelen nem tudták elállítani a vérzést, de az előadás azért tovább folyt. Tegnap a művész kedvtárujba kötött kézzel játszotta Szilaj Katát.

— **Derecske regále kártalanítási kötvényei** a közég képviselőtestülete által előterjesztett kérelemhez képest közforgalmu kötvényekre cseréltettek ki. Így kilencz darab 1000 forintos és hét darab 100 forintos, összesen 9700 névértékű egyenkint 17 darab szelvényvel és 1—1 utalványval ellátott közforgalmi regále kötvényt nyertek e művelet folytán. A pénzügyminiszter felhívta a berettyó ujfalu kir. adóhivatalt, hogy e kötvényeket a községi előjáróság által kiállított és a főszolgabíró által láttamozott bélyeges nyugtara szolgáltatassa ki.

— **Pesbyteri ülés** Tegnap délelőtt fél tizenegy órákor tartott ülést Simonffy Imre polgármester főgondnok elnöke alatt a debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma. Az ülésen egyetlen tárgy volt, melyben lelkészválasztás iránti intézkedések tétettek meg. A városi tanácsot külön átirattal kérték fel, hogy a választáshoz szükséges igazoló jegyeket készíttesse el majd pedig megválasztották a lelkész jelölő bizottságot mely bizottságnak tagjai lettek Beké Mihály, Némethy Lajos, Somogyi Pál, póttagokul beválasztották Legányi Gyula dr. és Kertész János. Több tárgy az ülésen nem fordult elő s az kevéssel 12 óra előtt véget ért.

— **A város közigazgatási bizottsága** legközelebbi ülését márczius hó 5-én, a városháza nagy tanácstermében fogja megtartani. Az ülésen a február havi jelentések kerülnek tárgyalásra.

— **Rémes kiállítások** zavarták fel tegnap virradóra a Széchenyi-utca végén czirkáló rendőröket, a kik azonnal arra siettek, ahonnan a hangokat hallották. Az utca végén hatalmas verekedés folyt, melynek utójátéka ma képezte a rendőrség előtt vizsgálat tárgyát.

— **A debreczeni iparos ifjuság** önképző egyesülete által alakítandó segélypénztár kötelekébe eddig belépett, mintegy 400 munkás tag tegnap délelőttre volt egybehiva a városháza kis tanácstermébe rendkívüli közgyűlésre, melyet az egyesület elnöke Beké Mihály vezetett, a jegyzői tisztelet Grünvald József titkár vitte. Elnök röviden vázolta a rendkívüli közgyűlés egyetlen tárgyát, t. i. a segélypénztár alapszabályainak megvitatását. Az alapszabályok jegyző által felolvasatván, azok a nagyszámmal egybegyűlt munkások minden észrevétele nélkül egyhangulag elfogadtatták; az elnök ez értelemben a határozatot annak megjegyzésével hirdette ki, hogy az alapszabályok jóváhagyás végett a kereskedelemügyi miniszterhez fel fognak terjesztetni. Ezzel a közgyűlés kevéssel 11 óra után véget ért.

— **Mükedvelői előadás H.-Hadházon.** A hadházi mükedvelő-kör, tánczvizsgálommal egybekötött mükedvelő előadást tart e hó 27-én. — E napra a következő jelentésüket bocsátották ki: Mükedvelő előadás a h.-hadházi mükedvelő-kör által, a helybeli vendéglő nagytermében, folyó hó 27-én. Egy kedves ember, monológ, irta: Gabányi Árpád, előadja: Kóti Jeremiás ur. Illatos levelek, vigjáték egy felvonásban, irta Györgyei Jenő és Eibenschütz Ármán. Személyek: Dr. Janics Róbert ügyvéd Mester Albert ur, Helén neje Hadházy Erzsike k. a. Vanotti Szeraphine barátja Schuk Mariska k. a. Verebiné Kérészy Gizella k. a. Liza szobaleány *.

János inas ifj. Csapó Zsigmond ur. Közgyűlés, vigjáték egy felvonásban, irta: Berczik Árpád. Személyek: Kenderfalvy Háber Ferencz Szabó Sándor ur. Etel és Olga leányai: Schuk Mariska és Hadházy Emma k. a.-nyok. Lakos Andor ifj. Csapó Zsigmond ur. Lóránt ügyvéd Mester Albert ur. Gócsi Muki Kóti Jeremiás ur. Inas Pternelli József ur. Szobaleány Kérészy Gizella k. a. — Az előadást zártkörű táncmulatság követi, melyre a névre czimzett szinlapok meghívókul, az első helyre váltott jegyek pedig belépő jegyül szolgálnak. Helyárak: I-ső hely 80 kr., II-ik hely 60 kr. III-ik hely 40 kr. Kezdeté este 1/8 órákor. Jegyek előre válthatók a Hadházy Ferencz ur kereskedésében és este a pénztárnál.

— **Kiss Áron püspök** jól sikerült arcképét közölte a Képes Családi Lapok legutóbbi száma, röviden méltatva az egyházkerület új püspökének érdemeit s kivonatoltan közölte annak életrajzát is.

— **A hortobágyi vásártér** rendezése ügyében nagyfontosságú értekezlet tart holnap délután a városházán a bizottság. Az ülés délután 3 órákor, Bészler Lajos városi tanácsnok szobájában tartatik meg s az iránt magok a bizottsági tagok is rendkívül fontosságánál fogva, élénk érdeklődést tanúsítanak.

— **A város nevezetességeit** tekintették meg ma délelőtt a kereskedő ifjuság tegnapi örömmünepére városunkba érkezett küldöttségek tagjai, akik közül többen a ma déli vonattal már el is utaztak azokkal a szép emlékekkel, melyeket az örömmünepély kellett bennük.

— **Reform. egyháztanács-gyűlés** tartott H.-Böszörményben f. hó 14-én, asz a mult vasárnapon. A gyűlés egyedüli tárgya a presbyterek és egyházközségi képviselők kisorolása volt továbbá intézkedés az új választásról. — A presbyterek közül kisorsoltattak: Láda István, Barkó István, Ercey Károly, Léway Márton. Kathy Imre, Kovács Dániel, Abary János. Kovács Gy. András, Szepesi Gábor, Orbán Sándor Biró Ferencz, Zilahy Gábor, Kun Ferencz, tehát összesen 13-an. — Az egyház községi képviselők közül kisorsoltattak: K. Nagy Mihály, M. Fekete Gábor, Sívágó Sámuel, id. Pap János, ifj. Uzonyi György, Komáromi János, Török István, Szomogyi Gábor, B. Varga János, Kelemen Gábor, Kovács Gy. Márton, Cz. Nagy Misály, Török András, id. Bertalan Sándor, Biró János, Léway Mihály, ifj. Silye Gábor, S. Varga Sándor, Lovas János, Sívágó Áron, Karap Imre, T. Nagy András, K. Tóth István, Vida Mihály, Király Balint, Nagy Gábor, tehát összesen 26-an. — Szavazók a gyűlés napján, febr. 14-én kétezerkétszáz voltak, kimondatott azonban, hogy tudomására hozandó a lakoságnak, mikép mindazok is a kik egyházi adójukat febr. 20 befizetik, zavazati jogot nyernek. A szavazati lapok haladéktalanul kinyomatása és a hét folyamán széthordoztatása elrendeltetett. A szavazás a központi fiu iskolai épület nagy termében leend, hol is két küldöttség fog működni. A nagy terem keleti végében szavaznak az 1 házzsámától a 2100. házzsámig lakó egyháztagok; az itt működő bizottságnak elnöke lesz: tanácsnok Uzonyi Péter ur helyettes elnök: Dobó Sándor tanító ur, jegyzők: Tatár József és ifj. Magi Sándor tanító urak. A nagyterem nyugoti végében szavaznak a 2101 házzsámától az utolsó házzsámig lakó polgártársak az itt működő bizottságban elnök leend: id. Józsi János ur helyettes elnök! U. Szabó Lajos tanító ur, jegyzők: György Gyula és Lévai Márton tanító urak. Bizottsági tagok mindkét helyre többen lettek kiküldve. Szavazni kell tehát egy főgondnokra, 13 presbyterre és 26 egyházközségi képviselőre. A szavazás leend február 22-én hétfőn délelőtt 9 órától délutáni 5 óráig.

— **Ö. T.** Az alföldi takarékpénztár a debreczeni tűzoltó-egyletnek 5 frtot adományozott, melyért az egylet nevében köszönetemet nyilvánítom. — Debreczen, 1892. febr. 22. Tikos, főparancsnok helyettes.

— **A debreczeni ker. ifj. önképző egyesülete** jubiláris táncszestélyén felülfizettek: ifj. Csanak József 8 frt, Márk Endre, Kaszanyitzky Endre, Szabó Miklós, Dospoly János, Kacsokovits Ivánné 5—5 frtot, Vecsey Zoltán, Dr. Tóth János 4—4 frtot, Jánossy József, Horváth István, Handtel Vilmos 3—3 frtot, Benyáts Emil, Bészler Károly, Varga Sándor Kunhegyes, Huzella Gyula N.-Várad, Szabó Mihály, Lamprecht Frigyes 2—2

frtot, Weidner József, Erdei Istvánné, Berger Mór Kolozsvár, Szliuka Istvan, Herczeg Benő 1—1 frtot, Heinrich János 50 kr, összesen 67 frt 50 kr., mely szives adakozásukért fogadják az egyesület részéről legmélyebb köszönetünket. Donogán István b. pénztáros, Bészler Gyula b. ellenőr.

— **Az iparegyesületi takarékek és hitelintézet** kibocsátott évi mérlege 66,228 frt 54 krajczár nyereséget és 1,022,708 frt 13 kr vagyon tüntet fel. A hitelintézet felügyelő bizottsága az évi 11,064 frt 74 kr nyereséget a részvényeseknek kiadandó 6000 frt levonása után következőleg javasolja a fennmaradt 5064 frt 74 kr felosztását: a tartaléktökre fordítandó 5% 253.23., a nyugdíj alapra 1% 50.64., az igazgatóság jutalékára 10% 506.47., a felügyelő bizottság jutalékára 300., a vezérigazgató jutalékára 3% 151.02., a tisztviselők jutalékára 3% 151.92., a nyugdíjalapra pótlólag 50.—, kártartalék alapra 600.—, ingatlanok tartalék alapjára 500.—, kereskedelmi akadémiára 100.—, jótékonycélokra 165.—, felülszálékra 2000.—, az 1892-ik évi veszteség és nyereség rovására 235.56., összesen 11,064 frt 74 kr.

— **Az ér-mihályfalvai takarékpénztár** részvénytársaság f. hó 17-én tartott évi közgyűlésén Bary Béla elnök megújította egészségi szempontból beadott lemondását, azonban a közgyűlés újra egyhangulag megválasztotta, Szentiványi Ferencz könyvvizsgáló fizetése, kérelméhez képest, 1000 frtról 1200 frtra emeltetett. Az igazgatóságot megbízta a közgyűlés, hogy az alapszabályok már kikerülhetetlen módosítására tervezetet dolgozzon ki, melyet netán a márczius 15-ére összehívandó rendkívüli közgyűlés fog tárgyalás alá venni. — A takarékpénztár pénzforgalma az 1891. évben 3,277,794 frt 44 kr. tiszta nyeresége 13638 23 kr. volt.

— **Weinberger Mihálynak**, a hirhedt földesi uzsorás, két rendbeli uzsora-bűnyűjében a mult héten ítél a debreczeni kir. ítélő tábla bünyűgyiszakosztálya. A tábla helyben hagyta a kir. törvényszék ítéletét, mely is Weinberger javára felmentő ítéletet hozott.

— **Perújítás.** Említettük a napokban, hogy egy fiatal ember a „szerelmi ügyosztály“-nál keresett igazságot, azt is említettük, hogy az ítélet reá nézve kedvezőtlen volt és fellekezést jelentett be, de nem volt úgyve apellálható. Tegnap ujva beállított és majduem sirva kérte az ügyosztály főnökét, hogy engedje falkarolni azt a leányt mert ő különben mdgőrül. Ha kérését nem teljesíti, vitesse azonnal az örültek házába. Kivánságát most nem teljesítették.

— **Iskolaszéki ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében, holnapután 24-én délután 3 órákor az iskolaszék tart ülést, melyen folyó ügyek nyernek elintézését.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, barátok, ismerősök, kik felejtethetlen kismama leányunk temetésé alkalmával mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják szívből jövő köszönetünket. — Debreczen, 1892. február 22. Szenderffy Béla és neje.

Színház.

* **Orfeusz a pokolban.** Szombaton este megint élvezhető operett-előadást láttunk. Egyáltalán az operett-esték többnyire kiünöek; csak az a kár, hogy most már maga a színház is egyoldalul csupán az operetteket igyekszik művészi nivón tartani, a drámát pedig a közönséggel együtt ugyszólván teljesen elhanyagolni. Csodálkozó ámulattal nézzük a kolozsvári, szegedi, pozsonyi, aradi színházak műsorát. Milyen művészi elevenség és változatosság! A mi színházunkban ellenben minden csöndes. Azért mondjuk el ezeket éppen ezen a héten, mert ennek a hétnek a műsora elég tarka, kissé tanulságosan is tarka; mert például, hogy a Génnai dudás szombaton mutassák be s utána nyomban vasárnap népszimű — ujdonsággal áljának elő: ez pazarlása azonban először a Génnai dudás nagy zenei értékének és várható sikerének, másodsor pazarlása annak a művészi erőnek, mely az előadások értékét gyakran egymaga emeli a legmagasabb művészi nivóra. Szeretnők, ha a színház vezetői minden hétre rendszeresen készítenék elő a közönség igényeinek teljes kielégítését. Térjünk át egyébaránt az Orfeusz-ra. Az előadás határozottan elsőrangú

volt. H u
nagy hatá
rel játszo
Stix Jank
művész is
éppen be
szerzett a
tenorista
p ó k i Ju
közvetlens
mindvégig
Laura kis
istennők s
kezőben jó
kelni és e
melt taps
Lidi kisass
kedvetlent
való bajok
V e r t á n
Laura kisa
első felvon
részeit és
művészi a
zümögő
hangokat
nálni való
alakjának
harmadik
Réthy k. a
tette a kis
tudta ellál

* A
népszimű
élvezetet
sorban R
Katát játs
után, az e
vészi ihlet
közvetlens
való az a
mind az a
alakjára te
kötés fény
magát kin
becsét; a
nagyszívű,
maga a sz
kánál is
Csupa szo
tenger csil
vös-bajos
nyárfa“ i
hatalmáva
még nem
A közönsé
lokát és sz
emelte a
vendéget i
jén Viktór
szerepekre
vidéki szí
szerepelt
Sajgónét j
hatása ala
pathetikusa
nem ártott
érhető elf
vehető teh
hamar fog
s mi ajnál
kiváló alak
R ó n a s z
volt, kissé
fordult eg
tökéletes v
óta senki.
tol sokban
den ízében
Gratulálunk
sához. Az
Teljes volt
Keszegye,
H u n y a o
kózták a h
szonyával
lejtett.

* A r
ször kerül
ben Postá
R é t h y L
sebb szerep
zaj os siker

volt. Hunyadi szépen előadott belépődalával nagy hatást keltett és mindvégig gonddal, sikerrel játszotta és énekelte Plutót. Rónaszéki Stix Jankója kacagató piros figura volt és a művész ismeretes fanyar komikumának keretébe éppen beleillő vonásaival pompás mulatságot szerzett a közönségnek. Solyom Orfeusza a tenorista sikerültebb szerepei közül való. Püspöki Jupitere nem nélkülözte a burleszk színek közvetlenségét, némely részben vaszkos volt de mindvégig diszkrét. A légy zümmögését Réthy Laura kisasszonnyal nagyon jól csinálta. Az istennők sorában Diana Egri Stefánia k. a. kezében jó helyen volt. A kisasszony tud énekelni és ezzel a tudásával hatott is; megérdemelt tapsok jutalmazták énekét. Vénusz Fejes Lidi kisasszonyban talált kedves kópiát, kissé kedvetlen ugyan, de elég hatásos. Szemre való bájos kis rózsaszín-trikós Kupidó volt Vertán Anna k. a. — Euridikét Réthy Laura kisasszony játszotta igazi művészettel. Az első felvonásban rendkívül szépen adta elő éneke részét és az alakítás külső és belső eszközeinek művészi alkalmazásával egyaránt hatott. A zümmögő dal pompásan sikerült; ritka szép hangokat halottunk a művésznőtől megint. Sajnálni való, hogy az előadás végét s Euridike alakjának plasztikus befejezését megzavarta a harmadik felvonásban történt baleset, midőn Réthy k. a. Hunyadi övének a csattján megsértette a kisuáját s a nagy vérzést hirtelen nem tudta ellátni.

* A vereshaju, Lukácsy Sándor legjobb népszimnűve, tegnap este valóban teljes művészi élvezetet szerzett a nagy közönségnek. Ez első sorban Réthy Laura k. a. érdeme, a ki Szilaj Katát játszotta. Játszotta pedig a tegnapi baleset után, az egész nap tartott izgalom hatásait művészi ihletével egészen háttérbe szorítva, annyi közvetlenséggel és bájjal, hogy igazán csodálni való az ő ereje, mély kedélye, s tehetségének mind az a gazdag forrása, melyből Szilaj Kata alakjára tegnap a tiszta költészet, a művészi alkotás fényét árasztotta. A mérséklet, melylyel magát kiméltni látszott, csak fokozta játékának becsét; a vereshaju leányban oly kedves, oly nagyszívű, oly bájos teremtést láttunk, minőről maga a szerző is alig álmodhatott. S még játékánál is értékesebb volt a művésznő éneke. Csupa szomorú dalt énekelt. A „Nincsen annyi tenger csillag az égen“, „Azt mondják, hogy bűvös-bájós édenkert a szerelem“, „Lehullott a rezgő nyárfa“ ismert dalokat a hang ily tökéletes hatalmával és az érzés ily közvetlen mélységével még nem hallottuk előadni magyar színpadon. A közönség lélegzetét visszafojtva élvezte a dalokat és szinte tapsolni se mert, oly hangulatba emelte a művészi ének. — A tegnapi előadáson vendéget is láttunk, Rajcsányiné Demjén Viktória asszonyt, a kit a színházhoz anyaszerepekre szerződött szándékoznak. A vendég vidéki színpadokon, mint népszimnű-énekesnő szerepelt és igen rokonszenves megjelenésű. — Sajgónét játszotta kissé elfogódottan és ennek hatása alatt színészkedő merevséggel, valamivel pathetikusabban szavalva a kellelténél. De ezzel nem ártott sem a szerepnek, sem magának. Mert érthető elfogódásán is keresztül csillogott hasznavehető tehetsége, mely megfelelő szerepkörben hamar fog érvényesülni. A közönség jól fogadta s mi ajánljuk, hogy szerződtesse. — Még egy kiváló alakításról kell külön megemlékeznünk: Rónaszéki Veréb Jankójáról. Nagyon jó volt, kissé karzatiasan kezdte ugyan, de aztán fordult egyet és művészi ösztönét követve olyan tökéletes Veréb Jankót csinált, a minőt Eöri óta senki. Az igaz, hogy az Eöri Veréb Jankójától sokban eltérő a Rónaszékié; de minden ízében eredeti, igen természetes és hatásos. Gratulálunk a művésznek ehhez a szép alkotásához. Az előadás többi része szintén jól ment. Teljes volt az ensemble. Püspöki kedélyes Keszege, Vertán Anna pompás menyecskeje, Hunyadi Ferkéje, Peterdi Andrása fokozták a hatást Rónaszékiné Ágnes asszonyával együtt. Végül a ballet csárdás-táncot lejtett.

* A madarász holnap kedden tizenötöd-ször kerül színre. Ebben a bájos zenéjű operettben Postás Milka a színház primadonnájának, Réthy Laura kisasszonynak egyik legkedvesebb szerepe, melyben a művésznő állandóan zajos sikereket arat. A közönség holnap

mint értesülünk, lelkes tüntetésre késztül, hogy kifejezze örömét a primadonna tegnapi balesetének szerencsés kimenetele felett. A darab iránt különben is oly nagy az érdeklődés, hogy valószínűleg ismét zsufolt ház lesz.

* Szép Heléna. Szerdán, február 24-én a Szép Heléna kerül színre, a czimszerepben Réthy Laura kisasszonnyal. Ez az operette a szezonban még csak egyszer került színre, páros bérletben. A páratlan bérlok kívánságára adják most szerdán páratlan bérletben.

* Műsor-változás. Az e heti műsor részben megváltozik, a mennyiben szombaton febr. 27-én, a Génuai dudás premiérje nem lesz megtartható, vasárnapról pedig a A falurózsáinak bemutatása szintén későbbre marad. Az Atyafia bemutatása is egy nappal később lesz, szerda helyett csütörtökön, febr. 25-én. Szerdán a Szép Heléna kerül színre. E szerint a műsor a következő: Kedden, febr. 23-án A madarász, operette, tizenötöd-ször, Réthy Laura k. a. fölléptével. Szerdán, február 24-én Szép Heléna, operette, Réthy Laura k. a. fölléptével. Csütörtökön, febr. 25-én A z Atyafia, Csiky Gergely drámája, először. Pénteken, febr. 26-án Stern Izák, népies előadás. Szombatra és vasárnapra a műsor még nincs megállapítva.

Idegenek névsora.

Bikaszálloda.

- Boy Miksa kereskedő Salon,
- Pollák Lajos Bécs,
- Gasser Lipót "
- Laad Lajos "
- Aethár "
- Pollák Miksa Bpest,
- Lessay keresk. "
- Moskovics Farkas N-Várad,
- Lábas Gyula mérnök Zilah,
- Adler Adolf Kassa,
- Somogyi Kálmán Sz-Somlyó,
- Hirschman birtokos "
- Leitgeb birtokos Hubotin,

- Pehács ur. számtartó Bpest,
- Szwoboda hivatalnok Léta,
- Fehérlószálloda.
- Nagy Albert földhírtokos Kőse'szegi pusztán,
- Klein Janos utazó Bécs,
- Goldbaum " "
- Geiger Emil " "
- Grab Móritz " Prága,
- Frohner szálloda.
- Schvarcz Alajos T-Füred,
- Csató János T-Óra,
- Barua utazó Bécs,
- Bauer " "
- Kis Jenő " "
- Robicsek utazó Bpest,
- Friedman " "
- Stern " "

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

II. Idény bérlet 117. szám. VI. kis bérlet 17. szám.
(Páratlan.) (Páratlan.)
Hétfőn 1892. Február hó 22-én

I. Rákóczy Ferencz fogsága.

- SZEMÉLYEK
Zrinyi Ilona	—	Rónaszékiné.
Rákóczy Ferencz, fia	—	Peterdi.
Zrinyi Boldizsár, nagybátyja	—	Hegedűs.
Károly, hesseni fejedelem	—	Balassa.
Amália, leánya	—	Bátori I.
Kolonics kardinál, esztergomi érsek	—	Czakó.
Gr. Buczellini, udvari kancellár	—	Bihari.
Lorgueval, kapitány	—	Szendrei.
Lehman Godfréd	—	Fenyvesi.
Olivér, őcsce	—	Bartis A.
Pater Knittelius, Rákóczy oktatója	—	Rónaszéki.
Gr. Bercesenyi Miklós	—	Bács.
Gr. Vay	—	Kis.
Solári, sárospataki parancsnob	—	Bánati.
Növendék	—	Nagy.
Első,	—	Sólyom.
Második, udvaronc	—	Szabó.
Harmadik,)	—	Rajcsány.
Komornyik	—	Kőszegi.
Első,	—	Lantos.
Második,) inas Rákóczynál	—	Várad.
Harmadik,)	—	Kis.
Kamarás a fejedelemnél	—	Fáy P.
Tiszt	—	Nagy.
Balint,) Rákóczy	—	Püspöki.
Kristóf,) szolgálai	—	Hunyadi.
Jakab, Lehmann szolgálja	—	Németi.
Ómester	—	Kis.
Nótiarius	—	Nagy.
Lengyel követ	—	Szabó.

3/4 és 1/4-es czérn lepedő-vásznak.

SCHÖNBERGER VILMOS

DEBRECZEN, a városház alatt.

Szives tudomásul!

Az összes nagy raktáron levő cikkeket tulhalmozás folytan leltározás előtt igen olcsó árakon a t. vevőknek rendelkezésére bocsátom, u. m. Jutányos árakon és nagy választékban kaphatók:

Férfi- és gyermek-kalapok.

Férfi-, női- és gyermek-czipők. Férfi-, fiu- és gyermek csizmák.

Zsebtárczák, toilettek, finom aczélkések, szabó- és hajnyíróollók, finom angolaczel baretva- és zsebkések.

Haj-, fog- és ruhakefék, fésűk, különféle finom szappanok, parfümek.

Finom szemüvegek, dohány- és szivartárczák.

Válfüzők, bőr-, czérna- és posztókecstyúk, nap- és esernyők.

Valódi nickl- és talmi-óraláncok.

Szegedi papucsok, bőr- és posztó reggeli-czipők.

Fehér- és színes férfi-ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és lábravalók.

Nagy himalayi, berlini és fekete ternó-kendők.

Ágyteri-ök, paplanok, szőnyegek. Csipke, jutte, gyapjufüggönyök.

Fehér és színes asztalneműek nagy választékban.

Fekete és színes selyemkendők.

Női-, férfi- és gyermekharisnyák.

Mindennemű kötő-pamutok.

Chiffonok, kreász, czérna, pamutvásznak, kanavász és zephir.

Női ingek, Női- és gyermek-ruhák.

Valódi uj és régi kiszivott tajtékpipák nagyválasztékban.

Fiu és leány felső öltönyök és ezenkívül még sok fel nem sorolható cikkek.

Kézi bőrdöngők és ládakofferek.

Kézi kosarak nagy választékban.

Fekete és színes vlaszkos vásznak.

Rickl József Zelmos

DEBRECZENBEN

ajánl petroleumot (tisztá nem gyulékony)

liter számra 16., 18. és 20 kr
császárolajat 26 „
király olajat 30 „

továbbá:

Magyar és Francia cognacot, Cuba, Jamaica és Ananás rumot, Pecco, Mandarin, Császár melang, Souchong teát, tea süteményeket, déli gyümölcsöt, legfinomabb czukrot, kávé, csokoládét és minden fűszer-szalmába tartozó árukat a legjutányosabb napi áron.

FONTOS

Mezőgazdák, földmivesek, szeszfőző-malom és gyártulajdonosoknak. Vásárlók a legmagasabb áron bármely állapotban levő:

gőzmozgonyokat, cséplőgarnitúrákat, szeszfőző és malomberendezési tárgyakat, ócska vasat és ércet,

Készpénz fizetés mellett

Grünwald Adolf,

Budapest, VI. Gyár-utca 7. szám

Uj posztóraktár!

Tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy az egész országban oly nagy hírnévnek örvendő

Brassói gyapjuposztókból

a közeledő tavaszi idényre nagy választéku raktárt rendeztünk be azokat a valódi tiszta gyapjuminőségben igen olcsón árusítjuk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsater.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Debreczeni és budweiszi gyártmányu

gőzalkályhák

Dothai, Chiznotzi, Nadragi és Friedlandi VASKÁLYHÁK

1a- és szén-fűtésre,

szabályozható

köpeny- és Meidingi-kályhák

acél vagy zongorás köpenyvel.

Legnagyobb raktár

KORCSOLYÁKBAN:

Halifax, Merku, Matador és Rehenczy

rendszerben, sima palliozott és állapozott (mik) kivitelben.

Tengeri kézi morzsolók

különbéle rendszerek szerint.

Tancos R.-féle szabadalmazott 'patent' tűzmentes betores ellen biztosított

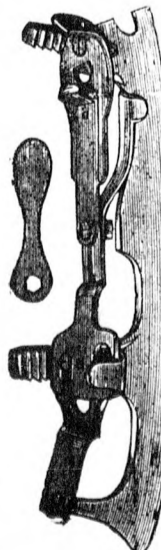
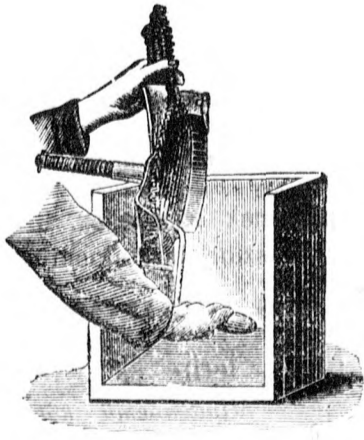
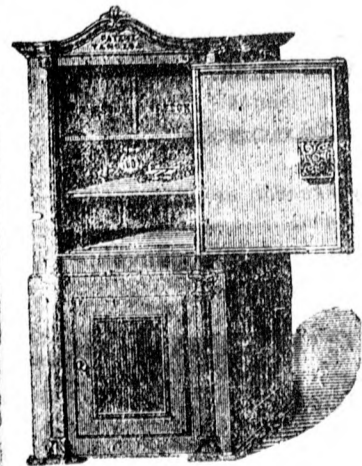
pénz-szekrények

egyéül képviselte

TÓTH GYULA

előbb Tóth Lajos és Társa

vasárnap-üzletében, Debreczenben, a városkaza alatt.

151. szám.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat gyártmányainak

ÁRJEGYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint. Itt helyben, kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt.	
	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	18 20
B. Szinte „ aprószemű	17 60
0. Király liszt	17 60
1. Lángliszt kivonat	17 20
2. Elsőrendű zsemlye liszt	17.—
3. Zsemlye liszt	16 60
4. Elsőrendű kenyér liszt	16 40
5. Közép kenyér liszt	16 20
6. Kenyér liszt	15 80
7. Barna kenyérliszt zsákkal á 70 klg.	14 20
8. Takarmány liszt	9 60
11. Finom korpá zsákkal á 50 klg.	5.—
12. „ „ zsákkal	4 80
„ „ zsákkal	4 80
„ „ zsáknélkül	4 60

Debreczen, 1892. január 27.